

Antwoorden op veelgehoorde bezwaren tegen windenergie

1. Geen windmolens, zet in op zon!

Windmolens wekken in Nederland voor hetzelfde geïnvesteerde bedrag twee keer zo veel stroom op als zonnepanelen. Maar er is geen 'strijd' tussen wind en zon. Ze zijn allebei hard nodig en vullen elkaar goed aan. Als het zonnig weer is, waait het vaak minder, en omgekeerd. Bij Windpark Koningspleij zetten we daarom in op wind én zon. Samen zorgen de windmolens en zonnepanelen voor een gelijkmatiger stroomproductie doorheen het hele jaar. Ook aardwarmte, sommige soorten biomassa, energie uit water..., alles is nodig! Alleen dan, en als we ook nog heel veel energie besparen, kunnen we genoeg duurzame energie opwekken om echt afscheid te kunnen nemen van fossiele brandstoffen.

2. Windmolens op deze plek is niet logisch!

Met alleen windmolens op zee redden we het niet. Ook op de Noordzee is de ruimte beperkt: er moet rekening worden gehouden met kustbewoners, toerisme, scheepvaart, visserij, impact op natuur. En al zijn windmolens op zee minder duur geworden, windmolens op land zijn nog steeds goedkoper. We kunnen deze niet allemaal in de windrijkste gebieden zetten: daar wonen ook mensen en is ook natuur om rekening mee te houden! Daarom heeft het rijk samen met de provincies een verdeelsleutel gemaakt: tussen zee en land, en op land tussen de twaalf provincies. Het waait op grote hoogte bijna overal hard genoeg, maar het is niet verstandig heel Gelderland vol te zetten met windmolens. Een zorgvuldige locatiekeuze is nodig. Maar windmolens alleen plaatsen als er geen huizen binnen een kilometer afstand staan, zoals sommigen voorstellen: dat gaat niet in ons dichtbevolkte land, als we ook de natuur en mooiste landschappen willen sparen. Er zijn gelukkig strenge regels voor onder meer geluid en slagschaduw. Omwonenden krijgen niet de garantie windmolens nooit te horen of nooit slagschaduw te zien. Maar de regels zorgen dat dit op een acceptabel niveau blijft.

3. Windmolens leveren geen energiebesparing op, want fossiel is nodig als backup

Op dit moment wordt ongeveer 7 procent van alle stroom door windmolens opgewekt. Pas bij een aandeel van meer dan 30 procent ontstaat echt een probleem. We zitten nu in een overgang, de energietransitie. Het klopt dat er nu nog geen volledige oplossing is voor momenten dat de duurzame bronnen niet genoeg energie leveren. Denk aan bewolkte dagen met ook nog eens weinig wind. Maar er zijn ook momenten dat er meer dan genoeg energie wordt opgewekt (zonnige dagen met veel wind). Die overschotten en tekorten moeten in balans worden gebracht. Mogelijke oplossingen zijn accu's, overtollige stroom omzetten in bijvoorbeeld waterstof of met slimme energienetwerken het grote aanbod stroom gebruiken om zo in tijden van 'tekort' ook met minder stroom toe te kunnen. Dat is een puzzel, maar er wordt hard aan gewerkt en er komt ongetwijfeld een oplossing voor. Dan kunnen we gedag zeggen tegen fossiele brandstoffen.

4. Windmolens draaien op subsidie!

De gevolgen van fossiele energiewinning en -gebruik zijn niet in de prijs meegenomen. Consumenten en bedrijven zouden wereldwijd 5,3 biljoen dollar (4.650 miljard euro) per jaar meer voor hun fossiele brandstoffen moeten betalen om de bijkomende kosten van vervuiling en gezondheidsschade te dekken, stelt het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in een in 2015 gepubliceerd rapport. Zelfs bedrijven als Shell pleiten voor een CO₂-heffing, maar dat kan alleen internationaal. In de tussentijd is subsidie dus inderdaad nodig. Wie daar tégen is en alle heil verwacht van vrije marktwerking, accepteert feitelijk dat we doorgaan met het opstoken van fossiele brandstoffen en het verpesten van de wereld.

5. Slagschaduw

Als de zon laag staat (in de ochtend en de avond) kan er korte tijd schaduw op woningen vallen. Doordat wieken van windmolens draaien, kan dit hinderlijk zijn voor de bewoners. Daarom is in de omgevingsvergunning voor het windpark de norm gesteld dat een woning maximaal 6 uur per jaar

mag worden geraakt door de slagschaduw. Om de overlast te beperken worden moderne windmolens zo geprogrammeerd dat de wieken automatisch kunnen stoppen met draaien op momenten dat woningen (te vaak) door de slagschaduw geraakt worden. Voor elke woning wordt hiervoor informatie opgeslagen in een soort tijds klok, met berekeningen uitgaand van de stand van de zon, jaarrond. Een lichtintensiteitsmeter op de molen laat zien of er daadwerkelijk schaduw is.

6. Geluid

Het draaien van de wieken en de generator van windmolens zorgt voor geluid. De wet stelt normen voor het maximale geluid van windmolens. 's Nachts mag het geluid gemiddeld niet meer dan 41 decibel (dB) zijn (gemeten aan de gevel van een woning), overdag geldt 47 dB als grens. 'Gemiddeld' betekent dat er soms méér geluid kan zijn. Bij hoog water in de Rijn en IJssel zal het geluid iets verder dragen. Maar ook dan is het niet meer dan een achtergrondgeluid bij de woningen het dichtstbij; het is nooit een hard geluid. Laag geluid (trillingen) is géén probleem, daarvoor wordt veel te weinig laagfrequent geluid geproduceerd. Het zit verwerkt in de geluidsnormen.

7. Gezondheid

Er is geen direct verband tussen windmolens en slechtere gezondheid. Windmolens maken mensen niet ziek. Maar wie zich vanuit een verzetshouding of verstoorde relatie met de windmolen-eigenaar continu blijft ergeren aan de windmolens, kan stress ervaren, onrustig worden van de bewegende wieken of bijvoorbeeld er 's nachts wakker van liggen. Dat kan uitmonden in ziekteklachten (hoge bloeddruk etc.). Dat is dus het gevolg van hoe iemand omgaat met de windmolens en niet het directe effect. Vergelijk het met buren waarmee je goed bevriend bent, daar kan je wel wat van hebben én je houdt rekening met elkaar, of buren waarmee je ruzie hebt.

8. Woningwaarde

Windmolens zijn een ruimtelijke ontwikkeling, net als wegen, gebouwen en andere veranderingen. Onzekerheid over zo'n ontwikkeling, of hard en vaak roepen dat woningen minder waard worden, leidt er toe dat woningen tijdelijk minder waard worden. Het uiteindelijke effect is bij windmolens beperkt. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat woningen op ongeveer 2 kilometer afstand van windmolens gemiddeld 0,7 procent minder waard worden. Woningen die dichtbij staan - op 500 tot 750 meter afstand - zijn gemiddeld 2,6 procent minder waard. De grootte van het effect hangt sterk samen met wat er in de omgeving al aan andere storende zaken aanwezig is.

Om aan de omwonenden tegemoet te komen wordt in overleg met de Omgevingsraad een gebiedsfonds ingericht.

9. Vogels en vleermuizen

De sterfte van vogels door windmolens is zeer gering vergeleken met andere doodsoorzaken (katten, verkeer, ramen, landbouw, jacht, hoogspanningsleidingen...). Toch zijn er wel voorbeelden bekend van veel dode vogels door verkeerd geplaatste windturbines. Hetzelfde geldt voor vleermuizen.

Daarom is bij elk initiatief voor windmolens goed onderzoek wettelijk verplicht. Zeker op bepaalde locaties kunnen ongewenste effecten optreden. Zo is de wulp, die in de winterperiode in de uiterwaarden aanwezig is, gevoelig voor verstoring. Maar uit onderzoek blijkt dat de soort niet zal wegblijven door deze windmolens. En door de windmolens stil te zetten tijdens de ochtend- en avondtrek tussen slaap- en voedselplaatsen, wordt de maximale jaarlijkse sterfte als gevolg van windpark Koningspleij gereduceerd tot minder dan 1 vogel per jaar. De stilstandvoorziening heeft ook een gunstig effect op andere vogelsoorten.

Er zullen iets meer vleermuizen sterven door de komst van de windmolens. Maar dit is op deze plek, ver weg van bomen en beplanting, zo beperkt dat met zekerheid kan worden gezegd dat de populaties hierdoor niet in de verdrukking komen.

Kijk voor meer informatie op www.windparkkoningspleij.nl en dan vooral bij Downloads. Daar staan alle onderzoeksrapporten. Ook is er een rubriek met antwoorden op vragen windconsultaties.